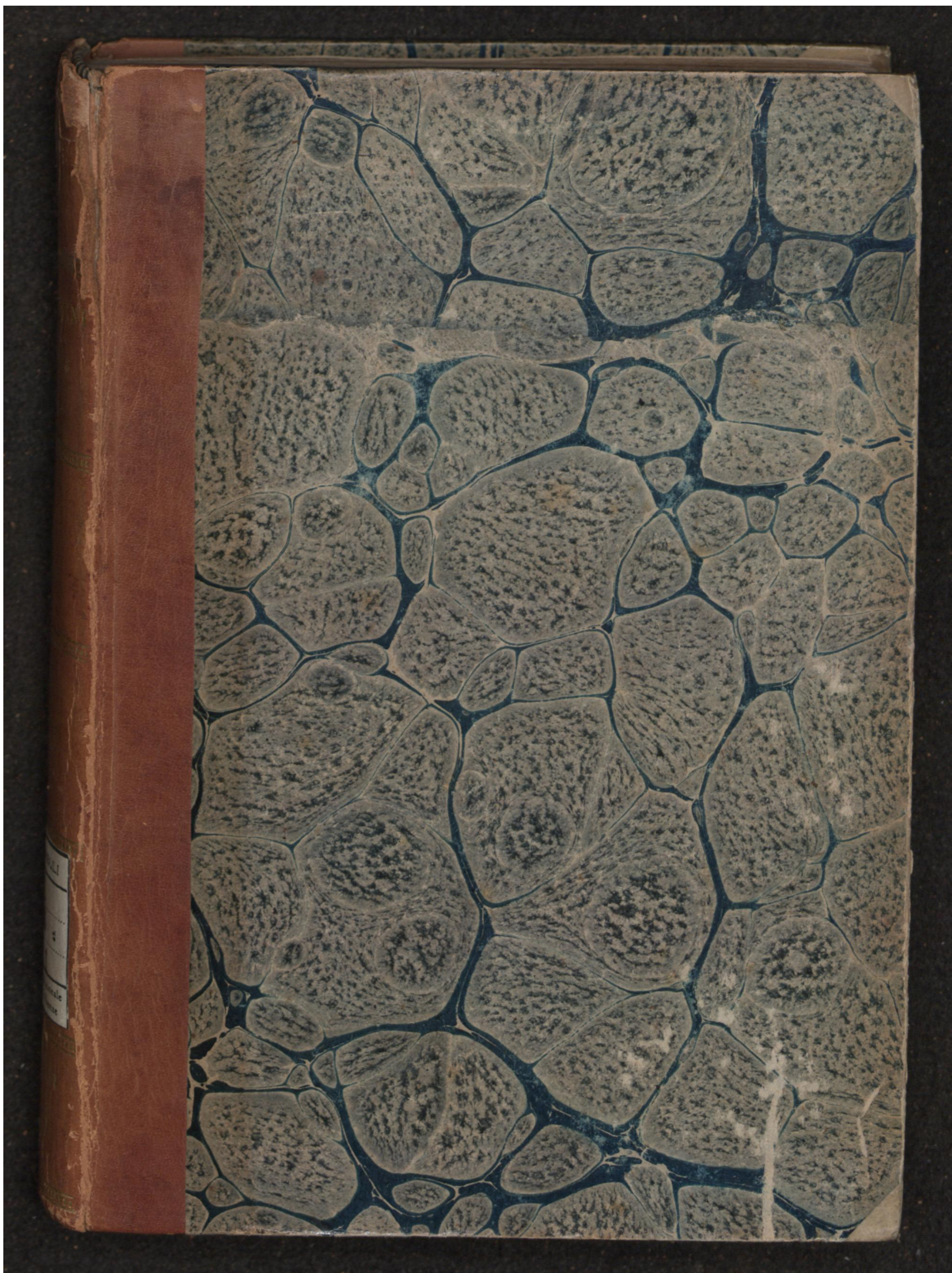
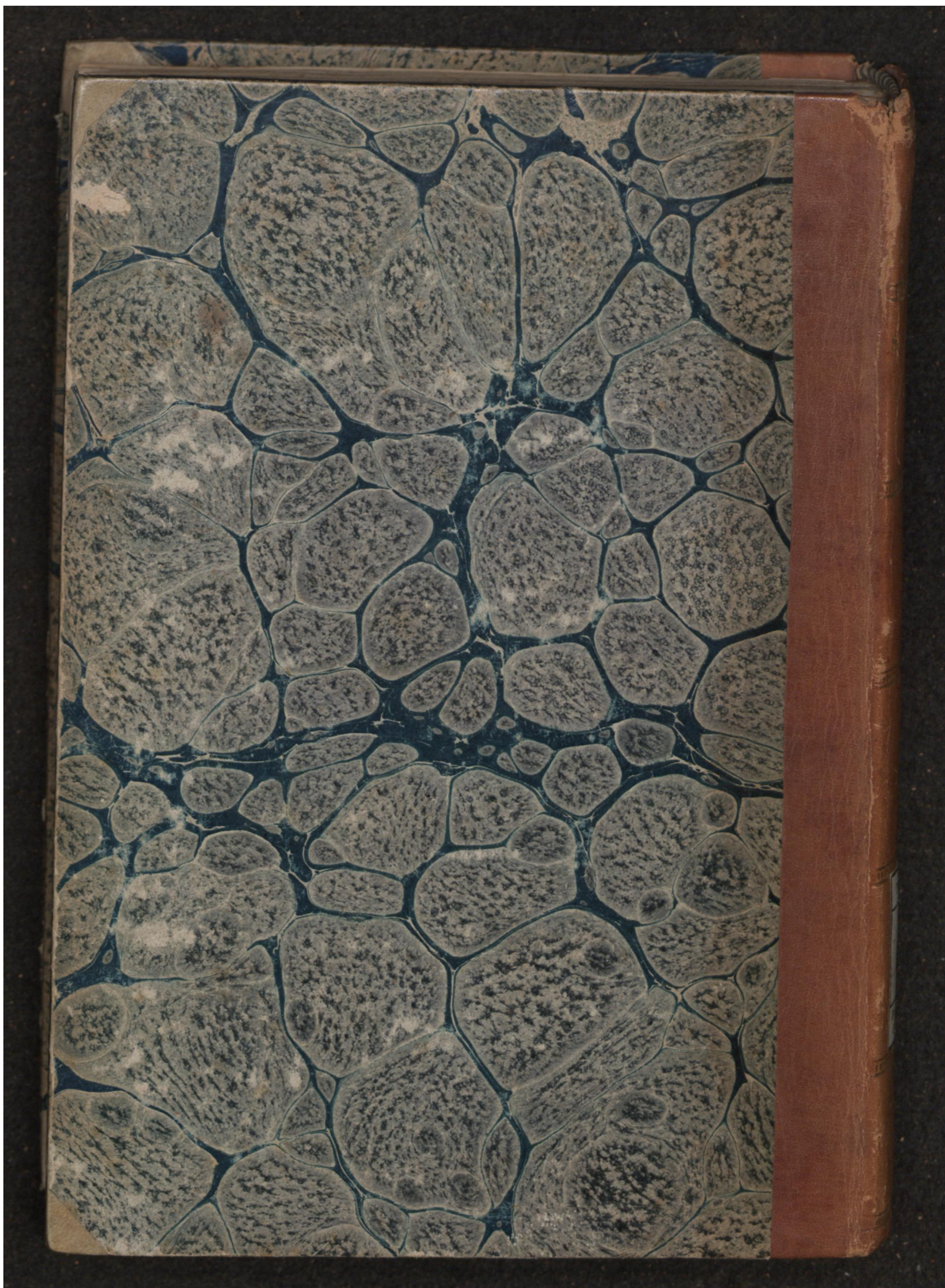

VII
AVGVSTIN
SERMONES
EC.
155
INCUNABULI
L
6
61
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze
MEDIOLANI
1479

XV
NAZIONALE CENTRALE
FIRENZE

8

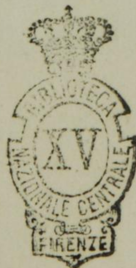
Matthęus colatius Siculus Antonino adinolpho Siculo artium & medicinę doctori uiroq; clarissimo. S. D.

a Ccepi nostro oratoris fini quorũdam contradictiones. Visum est mihi respondere: Sed ãtequam respondeam breuissime recolligam nostra: ut aduersarioꝝ sensus & mea confutatio apertior tibi fiat. Tumetiã ut redigeré ré in clarioré formã: Nam ibi: dũ studeré aperirẽ multa: cõfeci aduersariis syluã fugiendi & latendi. Hic &si est eadem anima: Tamen nõ infusa corpori: ut ibi: Sed nuda & aperta, ut pateat etiã pueris. Cõnectes itaq; simul utrunq; Illud propter multa: quę non sunt hic. Hoc propter clariorem formam: & cõfutatos aduersarios.

Pręmissa.

p rimum omnium: Quęstionem esse de fine itellectus practici cuius est opus: Ité cũ sint plures rethoricę fines: ĩtrinsecus & extrĩsecus: idest quo & cuius gratia: Quintilianũ intelligere de ultimo cuius gratia: Dicit enĩ sũmum oratoris: & tollit persuasionem quod erat ultimum: eiusq; loco statuit benedicere.

Item facere eum aptam differétiã inter bendicerẽ

et persuadere. Idq; eius ratioibus patere Dicit enim oratorem nõ semper persuadere: benedicerẽ autem semper Persuadere subici fortunę. Dicerẽ autem nõ Quibus uoluit ea differre non solum uoce: uerum etiam re

Item oratorium persuadere esse facere auditori fidem benedicendo: Idest ducere eum ad intelligendum iustum esse uel utile & faciendum: quod dicitur Vel: persuadere esse ducere auditorem ad faciendum: ut uelle uidetur Quintilianus: Nihil impedio

Benedicere autem esse dicere secundum uirtutes artis: idq; sententia etiam Quĩtiliani· Dicit enim finem esse benedicere: quia rhetorica est scientia benedicendi: Ea non aliter benedicit: q̃ bene inueniendo: Disponendo: Eloquendo & de reliquis: Quod Cicero dixit apposite dicere: Quintilianus benedicere Vel benedicere esse dicere secundum omnes uirtutes: ut omnem aduersario uiam truncemus

His igitur pręmissis· & definitis iã benedicere & persuadere: agrediamur rem: & ea uia: qua hęc ueritas possit apparere. Nulla est uerior ea quę ex ratione finis & rhetoricę

Actio

c Vm natura finis ultimi: Tũ natura rhetori/
cę: ĩpossibile est benedicere eẽ ultimũ. Impos
sibile itẽ persuasionẽ effectũ nõ esse. Monstremus
ex ratioẽ utriusq;: sed primũ finis: deinde rhetoricẽ.

Finis ultimi naturã: teste Aristotele. i. eth. ii. phy
iii. iiii. V. et V ii. metphy. Teste itẽ recta ratioẽ: hãc
esse: Vt sit primus in itẽtione: idest primũ moueat
agẽtem: & ultimus in executioẽ. In eũ itẽ omĩa diri/
gãtur. Sit propter se: & in eo quiescat opans. Hanc
esse ultimi naturã. Nihil hoꝝ est: neq; esse potest in
ipso benedicere Et omia nõ solũ sunt: sed non pos
sũt non esse in psuasioẽ: effectu. Persuasio fides fa/
ciẽda: effectus primũ mouet ad benedicẽdũ orato/
rem: Et est ĩ omĩ eius opatioẽ postremũ. In eã õnia
& ipsũ dicere diriguntur. Est itẽ in eo actu propter
se: & ipsũ benedicere propter eam. Itẽ non in bene
dicẽdo quiescit orator: sed in facta fide: introducto
effectu: Nã si centies diceret auditor se non intelle/
xisse: Totiens pronunciata benedicendo reiteraret
orator: Quod nõ oporteret: si benedicere esset ulti/
mum: Cũ uero semel dixerit se omnia accepisse: &
rata habere: quiescit orator ilico: Ergo in facta fide
non in ipso benedicere: Quod est signum afide fa/
cienda moueri oratorem

Hęc igit̄ cū ita sint: impossibilia & cōtraria dixit Quintilianus: ut benedicere: quod nihil habet ulti mi sit ultimū: Et psuasio effectus: quę habet omīa nō sit. Nō statuit̄ mi Quintili ad arbitriū ultimus finis: Sed habet suas rationes: quas si non attigerit aūt prętererit: non est ultimus

Ex ratione rhetoricę

Iso ex ratione finis: Videamus nūc ex ratio/ u ne rhetoricę: Nā ex ea etiā impossibile est be nedicere esse ultimum & psuasioné nō esse: Et aga/ mus a similibus & concessis Vltimum bonū .i. finis cuius gr̄a practica℞ scientia℞: quę sūt ad alte rum: nō potest esse sine altero: Est enī effectus sua rum opationū in altero. Puta medicinę: medicatio nis effectus sanitas inęgroto. Reimilita. pugnatio nis effectus uictoria in hoste passiue Liberalitatis & iusticię cōmodum et ius in accipiéte. Sic etiā rhe toricę dictionis effectus fides persuasio in auditor̄: Est enī sciétia dicenda℞ causa℞: Causę dicūt̄ alteri: Ergo sic: ut illę ad alte℞

Bene medicare: pugnare: dicere eé finé quo: offi cia: opatioés: uias & media ad illos effectus: & esse in agéte: & posse eé sine altero. Effectus aūt .i. finé/ cuiusgratia eé extrīsecus ī patiéte: & sine eo nūq̄ esse

posse. Nisi itē eēnt illi effectus: ipsę opatioēs nō essēt necessarię: Sūt illoꝝ gr̄a & propter illos inuentę. Vnde Ari. iiii. metby. Cuiusq; actus aliquis est finis. Sublatis ītellectus practici finibus: cessat opa/atio & motus. Vt breuius absoluā finis quo est in agēte finis cuiusgr̄a sēp ī patiēte. benedicere agentis est. quomodo igitur ultimū? Ergo sicut medicīa est sciētia sanādi bene medicādo. Res militaris scientia uicēdi bene pugnādo. Ita rhetorica sciētia ꝑsuadēdi benedicēdo. Vnde recte Ari. Rhetorica ꝑsuadet: & medicīa sanat. Dignū est eas nominari ab ultimo bono. Cū. M. C. dixit finē eē apposite dicere ad ꝑsuadēdū: Itē cū dixit ꝑsuasioēm dictioē iunxit teste Boetio utrūq; finē: ītrīsecū & extrīsecū: quo & cuius gr̄a Vt si diceres apposite medicare: & pugnare ad sanandū & uīcendū. Apposite opari ad finē: opus. Cū uero dixit ꝑsuadeř: dixit finē cuiusgrā sed ī fieri

Accidisse nimirū Quītiliaō: ut apud Arist. x: eth Teodosio. differebat ille omnē delectatioēm abici/endā esse: et delectatioē utebatᷣ Sic is ī ꝑsuasionem quā ꝓicit & cōtēnit: omīa ātis ꝑcepta dirigit. Vi/sa īpossibilitate finis Quintiliani: Videamus nūc paucis: cuius partis animi est oratoria ꝑsuasio

Persuasionē intellectus Propter uolūtatē esse

q uod persuasio sit intellectus: satis constat ex .M.C. p ad herenniũ. Si psuasus fuerit auditor i. si oratio aduersarioꝝ fecerit fidẽ. Itẽ Tota spes uĩcẽdi: ratioq; psuadẽdi posita ẽ ĩcõfirmatiõe et cõfutaciõe: Nã cũ nostra adiumta exposueriũs: cõtraria q; solueriũs: assolute nimiꝝ munus oriũ cõfeceriũs

Q̃r beẽ ostẽdit hoc ĩ loco: qꝫ q̃riũs. M.C. In eo: qꝫ fuit uolũtatis: usus ẽ uerbo dubio: Spes uĩcẽdi. In eo: qꝫ ĩtelectus: uerbo certior & etiã ãtis: Ratio psuadẽdi. Per seq̃ntia uero apiẽs rationẽ psuadẽdi clar̃ ostẽdit oĩnez oratoris actũ enixũq; euacuari & cessar̃ ĩ auditoris ĩtelectu. Et recte qdẽ. Quid potest aliud orator: qꝫ certũ sit: q̃ ducer̃ auditorẽ ad ĩteligẽdũ boẽstũ & faciẽdũ eẽ qꝫ dicit̃? Reliqua oĩa pẽder̃ ex uolũtate et opatioẽ auditoris: q̃sepe pp libertatẽ uolũtatis uolũtarie & iniq; agit cõtra psuasionez oratoris: q̃ q̃ iustã & optime intelectã. Fateor iusti auditoris uoluntatem sequi semp intelectum. Sed si nolet: coget ne eum orator? Sed de hoc plusq̃ satis. Nã siue ĩ ĩtellectum: siue in uoluntatem eat p suasio: Vtraq; uia effectus nõ operatio est finis cuius gratia. Vtriusque eadem est ratio: & maior: si ad uoluntatem. Nã si eo: minus dicere ẽ finis: quia magis ẽ opatio. Ad quã. tn. si it: it per intelectũ: facta pus ibi fide

Immo executio uolũtatis ẽ effectus facte fid'i i itellectu. Sed meretrices Quĩti. mouẽt appetitũ: pter itellectũ. Ad appetitũ aũt sũt multę uię: Preces: Pecuia: Pollicitacioẽs: Vtiliũ aut d'lectabilium rer spes: Et huiusmodi. Et nihil hor decꝫ oratorẽ: Sed solũ rectã raõem: quę sola ẽ ĩtelectui uia. Veiaũs nunc tribus uerbis ad rationes Quintiliani

De rationibus. Quitiliani

m Eretricis: Pecuię: Mali uiri et huiusmodi psuasio diuersa ẽ ab illa oratoris. Cõueiũt nomiẽ: nõ aũt re. Opatioẽs itẽ secũdum uirtutes: teste Aristotile nõ subiciũt fortunę: Orator psuadet secũdũ prudẽtiã & iusticiã. Illud itẽ nõ sẽper persuader nihil officit. Medicus nõ sẽp sanat: Neqꝫ impator sẽp uicit. Ari. Vi. methy. Vtilẽ eẽ mellicratũ qa sanat ut ĩ pluribus. Et ĩ topicis si medicus nõ sẽp sanat neqꝫ orator psuadet. tn. nõ pdũt nomẽ medici & oris. Tria itẽ genera entiũ eẽ: Quę fiunt ut sẽp hęc ęterna: Quę fiũt ut ĩpluribus: hęc contingentia hũanar opatioũꝫ fines. Quę ut raro: hęc q̃ sũt acasu Voluit igit Quiti. finẽ oris q ẽ ex scd'o gener eẽ ex p ex eteris. Neglexit euitar ĩpossibilia tm̃ dilexit ororꝫ

In cõtradictiones aduersarior

q uidã dicũt idẽ cũ M. C. setir Qui. Hi uidet mihi neutrũ itelliger. Cũ his igit nihil dicẽdũ

b enedicere eē ultimū hoc modo. Stoica sētētia uirtutes sūt propter se. Rhetorica est uirtus/ Et benedicere est secundū uirtutes: ergo propter se: si sic: Vtrūq; ultimū. Hoꝝ alteꝝ nō uerius cōclu dit: quam hoc, Deus est pp se: hō ē secūdū deū: ergo hominē: nō esse propter felicitatē: sꝫ propter se: nō ad finē. qꝑ falsū ē. Illud secūdū uirtutes nō finit cōclu dere: Fuit. n. dicturus benedicere ē uirtus. Si sic mi/ nor argumēti est falsa. Ad alteꝝ posse forsā sic di cere. Aut rhetorica īuenta est propter dicendas cau sas: aut nō. Si ē: ergo nō propter se. Si nō est: cur tra/ ctat & agit ciuiles causas? Sed demus illis rhetoricā eē uirtutem & propter se. Ne aduersemur nūc stoi/ cis. Tamē eius dicere ī agendis causis semper est ad faciendā fidē: Vt pugnare operatio fortitudinis ad uictoriā: Cui dubiū? Si stoici dicūt uirtutes esse pp se: nō propterea priuāt hominū opatioēs secūdū uirtutē suo bōo: i. fine. Possūt. n. simul eē uirtutem pp se: et eius opationē ad finē. Hoīnū actus nō ꝑuā dos eē fiē ostendit. Ari. iiii methy. Qui dicūt cuius gratia ire in infinitū: nō uidentes priuāt ītelectum practicū suo boō. Et recte qdem: Nā sblato ex hūa nis actibus fine: cesat motus Neq; agricolę semina būt. Neq; medicabūt medici. Neq; pugnabūt fortes

Ridēdus .n .esset ille agricola: qui agrū araret: sparge ret q; illi collectū triticū. nō ad finē: fructū colligēdū Ridēdus medicus: qui secūdū ītellectuales uirtutes medicaret: nō ad sanādū. Ridēdus fortis: qui secundū fortitudiēm pugnaret: nō ad uīcendū· Sic stultus orator qui secūdū prudētia & iusticiā diceret iudicibus causā: nō adpsuadēdū· Neq; sic: sed ad fidē faciendā· M· Cato stoicus: cum ad patres Con. diceret de pdendis catellinę cōiuratis· Vlixes uero seminās salē existimabat stultus quod opabat sine fine

Preterea quomodo uiuerent homines: ciuitatesq; cōstarent: si opatioūm nō essent fines? Cōstāt itaq; simul: Virtutes esse propter se: & opationes secūdū uirtutes ad suos fines· Nec aliter sentir stoicos: Nec cōgrue posse: si etiā uellent. Nā medica potione ęgroto recte pota: quī itroducat finis sanitas ipsa natura obstare nō potest: Et obstabūt stoici? Quare aliud: q̄: quod rentur aduersarii: uidentur uelle stoici cū dicūt uirtutes esse propter se: Sed nūc nō est tēpus aperiendi· Studeo breuitati

Preterea: si ita esset: ut censent aduersarii: Nihilo minus alię opationes stoici essent propter se: q̄ ipsū dicere· Cōmedere eius ergo: quod ē secūdū tempantiā: esset propter se: non propter alendā uitā: Quod ē cōtra Arist & rectā rationem. Animatū oportet

ali: q̃diu uiuit· Cõtra etiã ipsos stoicos: qui ĩquiũt o
porter̃ cõmeder̃ ut uiuamus nõ uiuer̃: ut cõmedaũs

Quidam

b ęc de fine. Tisiã discipulũ rogasse coracem p̃
ceptoré poscenté mercedé ex ĩterp̃tatis rheto/
ricis. Quis nã esset rhetoricę finis. Respõdisse Co/
racem p̃suadere· Tũ discipulũ Actum igit̃ mi pręceptor de tua mercede· Nã p̃suadebo iudicibus me nõ deber̃. Si aũt minus: nõ recte me docuisti· (Ego istã fere cõtrouersiã iter ꝓthagorã p̃ceptorem et enadũ discipulũ apud Apolegiũ legi.) Concludit ergo hoc exẽplo hic noster :benedicere: non p̃suadere finem esse. Hic locus facit nobis: nã p̃ceptor persuadere finem dixit. Actio aũt discipuli ut reor fuiper iocũ· & quod certe scio sophistica ratione quę teste Arist. iiii. metaphy apparet: nõ existit: Inquit. n· persuadebo iudicibus me nõ debere. Sin aũt mius: nõ recte docuisti. Vtrũq; est falsũ: Nã & orator nõ didicit persuadere iiusta· Neq; etiam idonei iudices persuadent̃. Nolle debere & soluere quod debes iniustũ est. Et recte doctus dicẽdi nõ semper p̃suadet

Item idẽ dicit dionysiũ accusare Ari. ꝙ cũ dicer̃t finem rhetoricę eẽ persuadere nõ addiderit i causa ciuili Si ita dionysius: falso & impite accusat Ari: Nã dicto rhetorico uel oratorio p̃suader̃: intelligat̃

ciuilis causa necesse est. Nā rhetorica nihil aliud: q̄
tria gnr̄a ciuiliū causaꝝ tractat· Deōstratiū. Delibe
ratiu: et iudiciale. In his semp discurrit & persuadet
. Castigate et brūiter more suo dixit magnus Arist
Si causa addidissꝫ: fecisꝫ nugatiōē. Bis dixissꝫ causā
Quidam
q uid potest aliud medicus: q̄ benemedicare: et
orator: q̄ beēdicer̄: Itē dialecticę: qa serōtio
nalis finis ē syllogisūs. Sic ēt rhetoricę. Itē Ari. p̄
Ethi. dixit eē sciēcias: quaꝝ finis ē opatio· Cōcludit
his ergo: beēdicer̄ discursū oratoriū eē rhetoricę finē
Hic salte nō dixit fabulas: Sed quę sapiūt ī doletq;
phū: et ascēdit quātū iri potuit ī arcē. Sꝫ nihil· tn. cō/
Ad p̄mū. Nego nō posse aliud. q̄ medi /cludit
car̄ et dicer̄. Introducūt his opatioībus finē effectuꝫ
i paciētē: Medicus sanitatē ięgrotuꝫ: & orator fideꝫ ī
auditorē: pp quę inuētuꝫ ē dicer̄ et medicar̄. Quibus
effectibus iblatis: tollunt̄ & ipsę operationes
Secūdo. Differēter fit finis dialecticę & rhetoricę
. Insyllogizādo nō necessāio r̄qrit̄ auditor. Sillogi/
zaūs pleꝝq; nobiscū. Dialectica ē modus sciēdi et u
biq; pit ueꝝ. Sꝫ nūq̄ psuad̄us nisi auditori: cuius aīę
oratorię dictioīs effectus: psuasio ē finis cuius gr̄a:
quo ōne oīuꝫ mūs dirigit̄ et fit. Rhetorica . n. ē p̄cti
ca: et teste Ari et. M. C. ps moālis: cuius tiīs ē opus

Prętera si discurrere ē finis: cur magis benedicer̄: q̄ psuader̄? psuader̄. n. discurrer̄ etiā ē & magis opus Tertio. primo eth. Arist. intelligit non de practicis: sed de speculatiuis: Nā ii. Mthy diuidēs philosophiā i practicā et theoricā: dicit practicę finem opus. Itē. iiii. eiusdē de practicis Cuiusq; actus aliquis ē finis. benedicer̄ aūt actus ē: cuius finis ē opus i auditore. Prętera: si. i. eth. Arist. ubi dixit opatioēs esse fines: itelligeret ēt de practicis: persuadere est finis: ē. n. opatio imediata fini & finis in fieri: ut sanar̄ & uicere. Si sic cur dicere magis erit finis q̄ psuader̄? Pręserti cū psuadere sit quodā dicer̄: & magis frugi operatio

Quidam

ui benedicit psuadet: Nā psuader̄ fit benedicēdo Hi nō satis lōge aligno d'uiāt Sed nō propterea redimūt Quītilianū: Ea. n. ille sepauit: & sustulit psuader̄: Pręterea: diximus iā ea natura differ̄ Nā nō omē benedicer̄: sed quodā ē psuader̄. Qui d' clamāt benedicūt nō tam̄ faciūt fidē Demostenes ītē ad mar̄: Et ilioneus ad didonē: quia oratio ficta: benedicētes nihil pficiebāt Diximus iā psuader̄ in actu sine auditor̄ nūq̄ cōtiger̄ benedicer̄ aūt sępe Ergo oīs qui psuadet benedicit sed nō e cōtrario

Quidam

d E fine nichil: tanq̃ uicti: sed satis cõtumelio sis uerbis dicũt me uariũ: q̃ plus pssi & flocci feci rationes Quintiliani: deinde nouissime extuli:

Hi uidét mihi paꝝ diligéter pspexisse in causarũ cõstitucionibus scriptũ & sétéciã: Et specié iusticię apud Arist. & M. T. C. epichiã: bonũ & ęquũ. Si recte secũdũ mété scriptoris: et uaria obiecta interp tabit uterq; locus: nulla erit cõtradictio. Prior loco sũt Quĩti. ratiões modicę et d pssę ordie et uirtute. postréo aũt maxię auctoritate eius tãti uiri: et bõiũ opie. Ibi faciles mihi Hic difficiles multis. prę serti cũ ut q; locus ita tulerit. Ibi depssi: ut psuaderé & uicere Hic extuli: ut uiderer aliquid eé. Sed quid mirũ: si fuissé ego uarius: quãdo deus eoꝝ quĩtilianus sibi cõtradicit? Negat eni psuasioné: & omia ãtis pcepta in eã dirrigit. Cõtradicit ité sibi Titus liuius quod ostendit laurétius ual. Idé Suetonius de iulio cęsare: quod augustus quęsiuit tegere medicãdo. Idé etiã Létulus de M. T. C. De diuo aũt Augustio re tractatioés Boni uiri Cum ipsi nihil igenio ualeãt: uitupãt: qui ualét. Nõ abre dicũ tur détosi: No uerũt eim semper mordere.

Quidam

d e rhetorica nihil: tãq̃ ea res nihil ad se fortasse

pertineret: sed de grammatica hęc uicio dant

Vetus mos ē: ut scriptores maximis uiris scripta deuouerent· Deuouere dicūt me usum improprie: Vouemus enim deo non hominibus. Item dii immortales· Dicunt non decere christianū uirum dicer̄ deos numero plurali: sed solū sigulari· Quasi saperet hic locus hęresim· Item est palam omnibus· Imperite me iūxisse palam ablatiuo: sed debuisse uti absolute· Item scis millesimum annū actum: ꝙ Quintilianus Ciceronem expugnauit/ duris ꝗ nodis uinciuit: & uinctum ī usqꝫ hęc tempora tenuisse. Hic dāt tria Exquo debuisse dici: nō ꝙ Et uinxi pręteritum: nō uinciui· Et tenuit: propter similitudinem antecedentium temporum: non tenuisse· Hęc illi. Nos uero ad omnia secundum pręmissum ordinem: & breuissime: Nam eum cui sunt ualidę uires differendi de maximis: piget conterere tempus in mininis & puerilibus.

Primo Priscianus· hoc opus tibi uoueo iuliaē Suetonius: his rebus Cęsar milites deuotissimos/ sibi reddidit

Secundo Deum dupliciter dici: Natura & participatioē. Natura unum esse: participatione multos. Ita Boetius de consolatione. Et prophęta Vos

dii estis: & filii excelsi omnes: Quod sapientia sũmi patris Iesus apud Ioannem differens attestatur Sed quomodo sciuerint hęc: qui nũq̃ exiuere pueriles fabulas?

Tertio· Palam omnium romanę linguę grammaticorũ sententia: prępositio est appositiua & ablatiua. Cur sic igitur. nisi ꝙ casui iungeretur? Quitilianus li·i·legi palam pueris· Priscianus autem libro pręposítionum aperte ablatiuo iungit·his uerbis· Monosyllabę pręposítiones: quę seruiunt ablatiuo casui: hę sunt· Clan·pro·prę. & reliquę· Bissyllabę auté hę· Coram palam & reliquę· Idem Donatus & omnes· Hominũ audacia: Nondum nouere apud grammaticos pręposítionum uim: & fiũt cẽsores· Pręterea Clam: quod sińe dubio gręcis ẽ aduerbiũ apud terẽtiũ casui iũgit· Cur nõ ẽt et eius cõtraria palã? Nõ nego sępe sine casu more gręco: alatinis scribi· Nõ ꝙ probibeatur iũgi casui: sed breuitate· Refert·n. ad õnes Cęteꝝ quid ꝓhibet (si sic lubet) illo meo ĩ loco ita accipe? ut referas illud omĩbus uerbo est: & sit: Est õnibus palã idẽ claꝝ· Boetius traductioe Arist ii Methau Est qalã pspiciẽtibus

Quãto. Scis. M. ãnũ actũ ex q· et ꝙ diciũs. Quid obstat: q̃obrẽ: ꝙ dici nõ possit? Nõ ẽ ibi ꝙ relatiuũ:

neq; rationale: sed positũ significatiue ad breuitaté/ oracioīs ui quadam cōiũctiua: quod communi li/ gua dicit̃ che. Quid hac oratione castigatius? Sunt iã acti mẽses: q̃ ad te scripsi: q̃ quãtus eẽm cõsilio ꝑ spexisti. Apparebũt exẽpla ãtiquoꝝ scripta legenti Sed piget terere tẽpus ĩ his: Sequor. n. lõge maiora

Quĩto. Quem grãmaticum p̃teritũ saxi & uixi latet? Est ĩter p̃terita aptissimũ. lapsus ĩpssoris eorũ fraudibus paꝝ mihi fidi ĩ me trãsferũt? Quid si ĩ eo ꝝ scriptis: & in his quę corxerr̃ eiusmodi uitia: ĩ eos trãsferé. ꝓbarét ne? Sed: ut hic etiam discãt aliquid noui: Vetustis apud Diomedé grãmaticũ id pręte ritũ eẽ. Pompo. Sãciierat. Cassius seuerus et Lucr̃ti us: Sãcitũ. l. iquiũt: ab eo q̃ est sanciui. Quod est de ficio & de uicio etiã intelligit̃: Sũt enim uniformia

Sexto. Quid possũt: ĩ hoc sermone accusare? scis q̃ ego supioribus ãnis te amaui: & scis me eũ amo ré usq; ĩ hũc diẽ tenuisse. Ille locus est huic ꝑsimilis. Illud scis: semel ibi breuitate positũ: reuocabit̃: hoc modo. Scis millesimũ ãnu actum q̃ quintilianus rhetores uinxit: Et scis eũ tenuisse uictos usq; ĩ hęc tẽpora. Quid prohibet dissimilia tẽpora copulare? Amaui & amabo. Scis me legisse & lecturũ. Scis/ q̃ didici: et scis me etiã docuisse. Sed de his plusquã

ſatis· Nõ fuerꝰ digna: ut a me tã lõgus ſermo fieret. Bal
butiãt dꝰ his quoꝝ ſtylus uires & igeniũ nõ ſufferũt alti
ora· Si cõpabũt hi mẽa ſcripta ſuis. q̃to ſe altior ſũ: plaisi
me uidebunt: deſinent q; laceſſere

Quidam

r hetorica ẽ ſciẽtia benedicẽdi. ergo benedicerꝰ ẽ finiſ

Fateor eẽ ſciẽtiã benedicẽdi ſiẽ quõ. ſine ĩtrinſeco: ſine opãdi: Vt medicina ſciẽtia m̃dicãdi: et res milit. ſciẽtia pugnãdi· S; ſiẽ ultĩo cuiusgr̃a õnia fiũt: & ipſę ſciẽtię et eaꝝ opatiões ĩuẽtę. ẽ ſciẽtia pſuadẽdi: ut medicĩa ſanãdi: Res militaris uincendi: quod dictum eſt ſępe

Quidam

f uiſſe me plerũq; multiplicẽ & acutũ: His non ſatis ĩficior. Nã tũ nimia cupiditate edẽdi. Tũ quorundã hortatu ppaꝝ illa pſſi. ſi pſſiſſẽ feciſſem meliora· Nulli dubiũ. Attamẽ nihil: quod nõ rei faceret: ſcripſi·

Pręterã difficilia nõ poſſũt ſemel ĩ pfectiſſimã forã; pduci Propterã ſigulę ſcię nõ ſũt uniuſ ętatiſ ſ; multaꝝ p additamẽta. Cęteꝝ ſi cui quid ibi nõ pbatꝰ accipito hic Vtrũq; ẽ noſtꝝ. S; ſi neq; hic ẽt: ſinito qbuſ utꝝq; pplacet

Quiutilianus

m Cicero ĩ rhetoricis: quos ſiẽ dubio nõ pbat: dixit ſinẽ eẽ pſuaderꝰ Si nõ pbaſſet ĩtractaſſet: ut diuus auguſtinus. li. ĩtrectatioũ;. S; illis uerbis· C. cõpat eos fortaſſe libro de oãtorꝰ: qui ſiẽ dubio grauitate ſtyli

sētētiaꝝ ac reꝝ ē illis supior. Dicite aduersarii: Qui locu
ibi ē falsus? Dicite qui locus Quītiliaī ab illis discrepa
nisi ubi uoluit Quī peccarē? Si ōia falsa: Cur Qui: usui
ē et uos utimini ꝑ ueris? Hūc locū omiserā ī questione

Matthęus omnibus·

b enedicerē eē ī oratorē nemo negat. Si eēt ultimū quō
mouerēt orator? Quicūq; itellectus practicus mo
uetur: ab ultiō ī idē ultimū moueri· Ita Ari. Et nemo mo
uetur ab eo et ad id quod habet: sz quod nō hab;. Ergo eēt
ncē: aut negarē oratori motū: aut dare motū nō neciūm

pręterea si bēdicerē eēt ultimū ubicūq; benedicerēt ora/
tor satisfacerēt. Cur igitur quęrit auditorē? Et quęrat ncē ē
Dicēt quia dicere ē auditori: Adhuc nō solutus nodus.
Cur auditori? An ē aliquid ī auditorē cuius īdiget et quę
rit orator? Quicquid id ē: ipm̄ ē ultimū: Ergo psuasio ē
finis rhetoricę: quę &si sermocionalis: tamē ea: quę pu
gnet sēper ad uictoriā: Quę sit practica moralis: Quę
īuenta propter effectum:

a lia mi. A. q̄ eēnt cōfutatioē digna nō accepi. Si a/
lia scribēt: nō pigebit etiā illa cōfutarē· Nō hēbunt
rem cum uiro ignauo·

Ad libellum

f inis una causaꝝ ē: Causaꝝ ratio nō ē grāmatici.
Pete igitur mi libelle phōs·

Bernardiūs d'. Celeris d'. Luere . B. impssit.
Patauii . MCCCCLXXVIII.

